

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **B. P.**, zastoupeného JUDr. Jaroslavem Kolářem, advokátem, se sídlem 28. října 661, Dobříš, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2009, č. j. 42 Cad 200/2008 - 20,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností brojí žalobce (dále též „stěžovatel“) proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2009, č. j. 42 Cad 200/2008 - 20, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 5. 2008, č. X. Uvedeným rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o starobní důchod pro nesplnění podmínek nařízení vlády č. 557/1990 Sb. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná uvedla, že nárok na mimořádný hornický starobní důchod žalobci nevznikl, protože v I.AA uran neodpracoval deset let. Nevznikl mu ani nárok na starobní důchod podle nařízení vlády č. 465/1968 Sb., protože do uranového průmyslu nenastoupil před 1. 1. 1969. Pro přiznání starobního důchodu podle mimořádného opatření z roku 1965 je třeba, aby žadatel získal nejméně 10 let zaměstnání v I. pracovní kategorii při těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy, odůvodňující nárok na starobní důchod v 55 letech, které bylo podle tehdy platných resortních seznamů zařazeno do I. pracovní kategorie.

Proti rozhodnutí žalované podal stěžovatel žalobu, v níž namítal, že podle jeho názoru nejméně 10 let pracoval ve vybraných zaměstnáních v hornictví v uranových dolech, kdy překročil nejvyšší přípustnou expozici a pracoval tak ve vybraném zaměstnání ve smyslu § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 557/1990 Sb. Potvrzení jeho zaměstnavatele, pokud byl zařazen

do kategorie I.A, není podle jeho názoru správné. Je přesvědčen, že splnil všechny podmínky pro to, aby byl zařazen a aby mu bylo vydáno potvrzení o zařazení do kategorie I.AA. S ohledem na tyto skutečnosti navrhl provedení důkazu znaleckým posudkem o charakteru jeho pracovního zařazení. Poukázal na to, že ve sporném období vykonával soustavně a v průběhu kalendářního měsíce (cca 64 % směn v podzemí z celkově odpracovaných) veškeré provozní práce v oboru důlního měřičství na stálých pracovištích důlního úseku v podzemí hlubinného uranového dolu.

Krajský soud v odůvodnění svého zamítavého rozsudku citoval příslušná ustanovení zákona č. 155/1995 Sb. a nařízení vlády ČSFR č. 557/1990 Sb. vztahující se na projednávanou věc a uvedl, že z evidenčních listů důchodového zabezpečení je zřejmé, že stěžovatel odpracoval ve vybraném zaměstnání v hornictví v kategorii I.AA celkem 2113 dnů, tj. 6 roků a 23 dnů. To je prokazováno „Potvrzením“, podle něhož nejvyšší přípustná expozice byla překročena dne 29. 12. 1990, kdy také stěžovatel skončil výkon vybraného zaměstnání v hornictví. Pokud stěžovatel namítal, že „Potvrzení“ je nesprávně vyplněno a veškerá jím odpracovaná doba v podzemí uranového dolu měla být zařazena do kategorie I.AA uran a žádal, aby ve věci byl ustanoven znalec, který by podal znalecký posudek ohledně charakteru pracovního zařazení stěžovatele, pak krajský soud tomuto návrhu nevyhověl. Poukázal na to, že stěžovatel má možnost ve věci podat u obecného soudu určovací žalobu podle občanského soudního řádu o obsah „Potvrzení“. Navíc pak ve správním spisu je založena zpráva DIAMO, s. p., ze dne 3. 7. 2007, z níž vyplývá, že tato organizace opětovně prověřovala správnost zařazení zaměstnání stěžovatele v období od 14. 8. 1974 do 31. 5. 1987. Uvedla pak, že ve zmíněném období stěžovatel pracoval jako důlní měřič v kategorii technickohospodářských pracovníků pod číslem zaměstnání 05-20-01 I.A. Z hlediska pracovního zařazení patřil tedy do kategorie střídavě fárājících, což znamenalo, že pokud odpracoval v kalendářním roce více než polovinu směn v podzemí, bylo mu období tohoto roku započítáno do I.A kategorie. Pokud by odpracoval méně než polovinu směn v podzemí, bylo by mu období příslušného roku započítáno do III. kategorie. V případě stěžovatele byla splněna podmínka odpracování více než 50 % směn v podzemí, a proto mu byla odpracovaná doba zařazena do I.A kategorie. Tímto způsobem postupovalo DIAMO, s. p., u všech zaměstnanců, kteří patřili do kategorie střídavě fárājících. V žádném případě není možno stěžovateli přiznat na zmíněné období zařazení do kategorie I.AA. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že žalovaná při posuzování nároku stěžovatele na mimořádný starobní hornický důchod podle uvedeného nařízení vlády zhodnotila řádně veškeré listinné doklady o zaměstnání stěžovatele založené ve správním spisu. Stěžovatel nepředložil žádné důkazy, jimiž by byla prokázána neplatnost evidenčních listů důchodového zabezpečení, z jejichž obsahu žalovaná vycházela. Pokud žalovaná žádost o starobní důchod zamítla, byl její postup shledán v souladu s nařízením vlády č. 557/1990 Sb. Z uvedených důvodů proto krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti uvedenému rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tj. z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spatřuje stěžovatel v nesprávném posouzení otázky týkající se splnění podmínek pro přiznání mimořádného hornického důchodu. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu pak spatřuje v tom, že nebyly provedeny důkazy, které navrhoval a tedy v nedostatku důvodů rozhodnutí, neboť tyto vady měly za následek nezákonné rozhodnutí ve věci. Namítá, že krajský soud ve svém odůvodnění rozsudku navíc používá neexistující výrazy, které nemají oporu v současných ani dříve platných právních předpisech, když např. uvedl, že z hlediska pracovního zařazení patřil stěžovatel do kategorie

střídavě fárájících. Kategorie střídavě fárájících přitom nikdy neexistovala a neexistuje. Stěžovatel znovu poukázal na to, že nejméně 10 let vykonával zaměstnání se stálým pracovištěm v podzemí hlubinných dolů ve smyslu § 15 odst. 3 zákona č. 100/1988 Sb., přičemž překročil nejvyšší přípustnou expozici. Vyřazen z podzemí byl až 29. 12. 1990, a tím splnil podmínky vybraného zaměstnání ve smyslu § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 557/1990 Sb. Potvrzení jeho zaměstnavatele, pokud byl zařazen do kategorie I.A není správné a je rovněž nepřezkoumatelné a nebylo způsobilé k tomu, aby z něj žalovaná a soud bez dalšího (tedy bez jeho přezkoumání navrženým znaleckým posudkem) mohly vycházet. Podle stěžovatele tedy bylo prokázáno, že splnil všechny podmínky pro to, aby mohlo být konstatováno, že byl zařazen do kategorie I.AA, neboť ve sporném období vykonával pracovní činnost soustavně a v průběhu kalendářního měsíce (cca 64 % směn v podzemí z celkové odpracované doby a pracovních směn), a to veškeré provozní práce v oboru důlního měřičství na stálých pracovištích důlního úseku v podzemí hlubinného uranového dolu. Podle stěžovatele postupem soudu došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces, když krajský soud nevyhověl jeho návrhu na doplnění dokazování provedením znaleckého posudku o charakteru jeho pracovního zařazení v zaměstnání. Jak krajský soud tak žalovaná a jeho zaměstnavatel totiž nevzali v potaz, že tzv. kategorie I.A byla zavedena až zákonem č. 100/1988 Sb. Jeho výkon práce před účinností zákona č. 100/1988 Sb. tedy měl být zařazen do kategorie I.AA. Dále pak stěžovatel cituje původní znění § 17 a § 170 zákona č. 100/1988 Sb. S ohledem na všechny uvedené skutečnosti má stěžovatel zato, že jeho kasační stížnost je důvodná a navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení a novému rozhodnutí.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ust. § 102 a § 104 s. ř. s. Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V projednávané věci jde o posouzení, zda stěžovatel splnil podmínky pro mimořádné poskytnutí starobního důchodu podle nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 557/1990 Sb., o mimořádném poskytování starobního důchodu některým horníkům. Podle § 1 odst. 1 uvedeného nařízení vlády toto nařízení upravuje podmínky mimořádného poskytování starobního důchodu občanům, kteří vykonávali vybraná zaměstnání v hornictví, byli zaměstnání nejméně 25 roků a dosáhli věku 50 let do 31. 12. 2000. Podle § 1 odst. 2 uvedeného nařízení vybranými zaměstnáními v hornictví se pro účely tohoto nařízení rozumějí zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech uvedená pod č. 1 - 7 a 11 v příloze č. 2 nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 117/1988 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení. Podle § 2 odst. 2 uvedeného nařízení občan uvedený v § 1 odst. 1 má nárok na starobní důchod též, jestliže a) byl zaměstnán nejméně 10 roků ve vybraných zaměstnáních v hornictví v uranových dolech, b) překročil nejvyšší přípustnou expozici a c) skončil výkon vybraného zaměstnání hornictví v uranových dolech do 31. 12. 1990 v souvislosti se sníženým nejvyšší přípustnou expozice.

Zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví, která se vykonávají v podzemí v hlubinných dolech, se od 1. 7. 1982 rozdělovala do dvou skupin, na které se váže v důchodovém zabezpečení rozdílný rozsah zvýhodnění. Jde o zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech (§ 14 odst. 2 písm. a/ zákona o sociálním

zabezpečení - tzv. I.AA pracovní kategorie) a ostatní zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví vykonávaná v podzemí v hlubinných dolech (§ 14 odst. 2 písm. b/ zákona o sociálním zabezpečení). Nařízení vlády č. 74/1982 Sb., o některých úpravách v nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení pracujících v hornictví v článku II stanovilo, že zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech pro účely důchodového zabezpečení jsou zaměstnání I. pracovní kategorie uvedená v části I. připojeného seznamu. Do zvlášť zvýhodněné I. pracovní kategorie v hornictví (I.AA) byla zařazena zaměstnání dělníků a technickohospodářských pracovníků, jejichž stále pracoviště je v podzemí hlubinných dolů, a kteří tak jsou trvale vystaveny mimořádně obtížným důlním pracovním podmínkám (vysoká prašnost, vlhkost, teplota, jednostranné zatížení, radioaktivní záření apod.). V části I. připojeného seznamu vybraných zaměstnání v hornictví není uvedeno zaměstnání důlního měřiče, případně samostatného důlního měřiče, pouze pod č. 3 je uveden horník - dělník, přičemž v závorce k tomuto zaměstnání je mimo jiné uveden pomocník měřiče - figurant. Nařízení vlády č. 117/1988 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení, ve svém § 1 odst. 2 stanoví, že zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech jsou zaměstnání uvedená v příloze č. 2 tohoto nařízení. V příloze 2 je pak uveden seznam zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech (na tuto přílohu 2 odkazuje nařízení vlády č. 557/1990 Sb., o mimořádném poskytování starobního důchodu některým horníkům), přičemž uvedená příloha v podstatě přebírá seznam zaměstnání I. pracovní kategorie se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech uvedených v nařízení vlády č. 74/1982 Sb., pouze tento seznam do jisté míry zužuje. Ani v této příloze 2 není uvedeno zaměstnání důlního měřiče, případně samostatného důlního měřiče, a pokud pod č. 3 je uveden horník - dělník a další zaměstnání, přičemž v popisu pracovní činnosti jsou uvedeny práce v oboru důlního měřičství, nutno vyjít z toho, že nařízení vlády mělo na mysli uvést práce pomocníka měřiče (figuranta), tak jak to bylo uvedeno v nařízení vlády č. 74/1982 Sb. Zaměstnání vedoucího (samostatného) důlního měřiče je uvedeno až v příloze č. 3 nařízení vlády č. 117/1988 Sb., zaměstnání uvedená v této příloze se však nepovažují za vybraná zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech (§ 1 odst. 2 nařízení vlády č. 557/1990 Sb.).

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že zaměstnání důlního měřiče, případně samostatného důlního měřiče nelze považovat za vybrané zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech. Žalovaná proto nepochybila, když do doby zaměstnání ve vybraných zaměstnáních v hornictví v uranových dolech nezahrnula dobu zaměstnání stěžovatele jakožto důlního měřiče, případně samostatného důlního měřiče. Krajský soud, jenž v postupu žalované při hodnocení zaměstnání stěžovatele neshledal pochybení, postupoval správně, když žalobu zamítl. Navrhovaný důkaz znalcem lze považovat za nadbytečný, protože nařízení vlády č. 117/1988 Sb. výslovně uvádí seznam zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech. Jak pak již bylo vyloženo, v tomto seznamu zaměstnání není uvedeno zaměstnání důlního měřiče, případně samostatného důlního měřiče. Pokud stěžovatel poukazoval na to, že jeho kolegové ing. R. S., který mu dělal vedoucího, a s nímž tehdy vykonával shodnou práci, byl mimořádný hornický důchod příznán, když na rozdíl od stěžovatele byl zaměstnavatelem zařazen do I.AA kategorie, lze uvést, že v rozhodnutí žalované z 28. 1. 1998 není uvedeno, jaká zaměstnání jmenovaný u uranových dolů vykonával.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1, věty druhé, s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. nepřiznal žalované právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a správnímu orgánu takové právo ve věcech důchodového pojištění nepřísluší.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. února 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu